

роботи з документами. Для того щоб управлінська діяльність була ефективною, необхідна раціональна система діловодства. Отже, його вдосконалення має безпосереднє значення підвищення ефективності роботи підрозділів органів внутрішніх справ.

1. Тур О. М. Міжнародна стандартизація в галузі документаційного забезпечення управління. *Virtus : scientific journal*. 2018. № 21. Р. 311–313.
2. Тур О. М. Уніфікація та стандартизація документознавчої термінології в Україні – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора наук із соціальних комунікацій за спеціальністю 27.00.02 – документознавство, архівознавство (27 – соціальні комунікації). Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна академія наук України, Київ, 2019. 284 с.
3. Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кропивницький, 1 липня 2022 року). Донецький державний університет внутрішніх справ. Кропивницький, 2022. 398 с.
4. Інформація та документ у сучасному науковому дискурсі: матеріали VII Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції. (Івано-Франківськ, 20 травня 2022 р.). Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2022. 175 с.
5. Історія правоохоронних органів України : Підручник / С. В. Банах, А. В. Грубінко, В. В. Савенко, В. З. Ухач. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 232 с.

УДК 343.163
DOI: 10.31733/17-03-2023-261-263

Сергій ВОЛОЧІЙ

аспірант кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Злочинна збройна агресія, розпочата російською федерацією проти України 24 лютого 2022 року стала надзвичайним випробуванням для усього нашого суспільства та держави. Рік, проведений в умовах дії надзвичайного правового режиму воєнного стану відзначився не лише значною кількістю загиблих і постраждалих, а й консолідував український народ у прагненні на самовизначення та затвердив вірність європейським демократичним цінностям.

Діяльність органів публічної адміністрації під час дії воєнного стану так само зазнала оптимізації, спрямованої на організацію спротиву розв'язаної проти України війни.

Важливе місце серед суб'єктів владних повноважень у правоохоронній сфері України займають органи прокуратури. Нагадаємо, що відповідно до Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014, прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому цим Законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави [1].

Також, потрібно вказати про те, що дія воєнного стану в Україні вплинула на реалізацію прокуратурою покладених на неї функцій.

В цьому аспекті Ю.Ю. Попадіна слушно вказує на те, що одним із найважливіших завдань прокуратури під час дії воєнного стану стало документування всіх фактів і внесення до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомостей щодо посягання на територіальну цілісність та недоторканність України, диверсій, незаконного перетину державного кордону України, планування, підготовки та розв'язування та ведення агресивної війни. Не менш важливим напрямком роботи прокуратури фахівчиня називає проведення досудового розслідування за фактами жорстокого поводження з військовополоненими або цивільним населенням, вигнання цивільного населення для примусових робіт, розграбування національних цінностей на окупованій території, застосування засобів ведення війни, заборонених міжнародним правом, інших порушень законів та звичаїв війни, передбачених міжнародними договорами, а також віддання наказу про вчинення таких дій за статтею 438 Кримінального кодексу України «Порушення законів і звичаїв війни» [2, с. 177].

У кримінально-процесуальному аспекті І.Л. Беспалько та О.М. Кисельова, відмічають, що під час воєнного стану прокуратура функціонує в надзвичайних умовах, зокрема, щодо особливого порядку досудового розслідування та судового розгляду. Діловодство, кваліфікація кримінальних правопорушень, строки досудового розслідування, скасування запобіжних заходів, зміна підсудності судових справ – багато нововведень було закріплено останнім часом. Крім цього, в системі військової юстиції Україна стала на шлях розвитку, що передбачає використання передового міжнародного досвіду для вирішення нагальних проблем: заповнення законодавчих прогалів; більше розосередження повноважень для зменшення навантаження прокурорів; приведення системи військової юстиції України у відповідність до стандартів НАТО, зокрема, Ізраїлю [3, с. 364-365].

Погоджуючись із наведеними вище науковими позиціями, наголосимо на важливих аспектах діяльності прокуратури під час дії воєнного стану в Україні.

Насамперед, слід вказати про необхідність удосконалення організації діяльності щодо розшуку безвісти зниклих осіб в умовах воєнного стану. Так, лише за період з 24.02.2022 по 27.05.2022 на території Одещини було зареєстровано 198 кримінальних правопорушень за статтею 115 Кримінального кодексу України за фактами зникнення осіб безвісти, у тому числі за фактами зникнення військовослужбовців Збройних Сил України – 101 випадок [4]. Наведене свідчить про надзвичайну актуальність зазначеного питання в масштабах усієї держави, а особливо на територіях, прилеглих до місць проведення бойових дій.

По-друге, варто зупинитися на проблемі доказування злочинів про колабораційну діяльність. Як відмічає В. Жидков, у кримінальних провадженнях вказаної категорії не завжди можливо отримати показання очевидців, свідків, тому встановлення таких осіб є першочерговим завданням слідства, що передбачає вжиття різного роду заходів. Серед іншого, такими заходами можуть бути витребування відомостей в порядку статті 93 Кримінального процесуального кодексу України або тимчасового доступу до речей і документів від органів державної влади (військово-цивільних адміністрацій, правоохоронних, судових та контролюючих органів) та місцевого самоврядування щодо працівників, які виїхали з тимчасово окупованої території України, а також працівників, що залишились на цій території. Подальший допит осіб, які виїхали з тимчасово окупованої території України, може призвести до отримання свідчень від безпосередніх очевидців факту колабораційної діяльності. Також, в органах державної влади, центрах надання адміністративних послуг можна отримати відомості про внутрішньо переміщених осіб з певної тимчасово окупованої території України, серед яких можна встановити очевидців колабораційної діяльності конкретних осіб [5].

Третім, не менш важливим аспектом є належне забезпечення права на захист, зокрема, щодо участі захисника у окремих процесуальних діях. Прокурор зобов'язаний роз'яснити підозрюваному, обвинуваченому його права та забезпечити право на кваліфіковану правову допомогу з боку обраного ним або призначеного захисника. Важливо роз'яснити та зафіксувати такий факт з метою уникнення в подальшому відмови та заперечень щодо вказаних роз'яснень зі сторони особи, що підозрюється, обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення [6].

В якості підсумку, потрібно наголосити на тому, що випробування та виклики, обумовлені відсічною збройною агресією російської федерації, можуть слугувати фундаментом для виявлення й своєчасного реагування на правові та організаційні проблеми в діяльності органів прокуратури України. Після відновлення територіальної цілісності нашої держави та реалізації мирної відбудови України, досвід отриманий в «часи випробувань» не можна залишити осторонь. Натомість, він має сприяти прискоренню національних реформ, щодо удосконалення вітчизняного законодавства і практики діяльності органів юстиції до стандартів, прийнятих в державах Європейського Союзу та наблизити входження України до його складу на правах держави-учасниці.

1. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення 03.03.2023).

2. Попадіна Ю.Ю. Організація та діяльність органів прокуратури в умовах воєнного стану. Українське суспільство в умовах воєнного стану: сучасні виклики та напрямки розвитку: матеріали Всеукр. наук. конф. молодих вчених (м. Одеса, 6 червня 2022 р.). Одеса: Фенікс, 2022. С. 177-179.

3. Беспалько І.Л., Кисельова О.М. повноваження прокурора як учасника кримінального провадження під час воєнного стану в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. № 4. С. 362-365. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/86>.

4. У прокуратурі обговорили питання розшуку безвісти зниклих осіб в умовах воєнного стану.

Одеська обласній прокуратура. 31.05.2022. URL: https://od.gp.gov.ua/ua/news.html?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=314120 (дата звернення 03.03.2023).

5. Проблеми доказування злочинів про колабораційну діяльність: аналіз прокурора Офісу Генерального прокурора. Українська Гельсінська спілка з прав людини. 01.02.2023. URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/problemu-dokazuvannia-zlochyniv-pro-kolaboratsiyu-dialnist-analiz-prokurora-ofisu-generalnoho-prokurora/> (дата звернення 03.03.2023).

6. Сізнцова Ю.Ю. Актуальні зміни законодавства в умовах воєнного стану. Сучасні медичні технології. 2022. № 2. С. 4-9. DOI: [https://doi.org/10.34287/ММТ.2\(53\).2022.1](https://doi.org/10.34287/ММТ.2(53).2022.1)

УДК 351.74+342.95

DOI: 10.31733/17-03-2023-263-264

Інна ГУСЄВА

ад'юнкт відділу організації
освітньо-наукової підготовки
Харківського національного
університету внутрішніх справ

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ЯК ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ БЕЗПЕКИ

На сьогоднішній день, держава приділяє увагу забезпеченню внутрішньої безпеки оскільки це є головним індикатором безпеки стійкості, як нашої держави так й іншої країни світу. З цією метою відбувається відповідний процес побудови безпекової стійкості державної політики у врахуванням нестабільності як зовнішніх так й внутрішніх процесів. Це вимагає від уряду країни відповідного переосмислення підходів до забезпечення безпеки стійкості країни перед реальними та потенційними ризиками її національній безпеці та інтересам суспільства. Розвиток безпосередньо спроможностей підрозділів системи МВС України та Національної поліції є першочерговою метою розвитку відомства, та кінцевою метою якого є створення та забезпечення щоб кожний громадян відчував безпеку у своїй державі. Зокрема, в умовах сьогоднішнього із врахуванням побудови та забезпечення національної безпеки держави перед відповідними суб'єктами сектору безпеки та оборони, зокрема перед органами та підрозділами Національної поліції постали нові передумови забезпечення внутрішньої безпеки [1].

Необхідно вказати, що з врахуванням відповідних викликів пов'язаних із війною в нашій країні, із забезпеченням прав осіб, які були вимушені переселитися в інші куточки нашої держави постало необхідним переглянути відповідні стратегічні цілі в діяльності держави щодо забезпечення внутрішньої безпеки країни, що в цілому становить безпекову складову останньої. З огляду на вказані зміни безпекового середовища, постає необхідним побудувати новий процес стратегічного планування та відповідно оновлення стратегічних нормативно-правових документів держави у сфері забезпечення національної безпеки. В цьому процесі відповідне місце займає Національна поліція, як один із суб'єктів забезпечення внутрішньої безпеки держави.

Відповідний аналіз норм діючого законодавства надає можливість вказати, що у разі виникнення загрози державному суверенітету України та її територіальній цілісності, а також у ході відсічі збройної агресії проти України органи та підрозділи, що входять до системи поліції, відповідно до законодавства України беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану у разі його оголошення на всій території України або в окремій місцевості [2].

В цілому, реалізуючи вищевказане, органи Національної поліції здійснюють свої повноваження в межах їх адміністративної діяльності, спрямованої на захист особистості, її прав та свобод, на охорону публічної безпеки й порядку, на боротьбу з різними правопорушеннями тощо.

На шпальтах наукових праць є можливість проаналізувати погляди вчених-адміністративістів щодо сутності адміністративної діяльності.

Узагальнюючи наукові погляди зазначимо, що під адміністративною діяльністю